

Graag ook een afvalbak op het herentoilet!

Zelf heeft stomadrager Ine Fredrix (63) er geen last van: op damestoiletten van cafés, restaurants en bioscopen is altijd wel een afvalbak te vinden. Maar bij de heren ontbreekt nog te vaak een afvalbak voor verzorgingsmateriaal, vindt ze. Daarom nam zij het initiatief om (opnieuw) aandacht te vragen voor dit probleem.

Tekst *Josephine Krikke* • Fotografie *Hennie Keeris*

‘Als stomadrager wil ik zo weinig mogelijk hinder ervaren in het dagelijks leven. Dat bereik ik vooral door zélf actief te blijven. Is er nieuw stomamateriaal? Dan probeer ik het uit. Wie weet veroorzaakt het minder lekkages. Hangt het wasbakje in de openbare toiletten te ver van het toilet? Voor de zekerheid heb ik altijd een reinigingsdoekje bij me. Dan kan ik me na gebruik van het toilet daar alvast verschonen.

Een nieuwe plek voor een wasbakje kun je natuurlijk niet vragen van een restaurant of café, vind ik. Maar er zijn ook openbare gelegenheden waar niet eens een af te sluiten prullenbak in de toiletruimte staat. Vooral bij “de mannen” blijkt dit vaak het geval te zijn.

Eind vorig jaar besloot ik dat ik daar iets aan wilde doen. Ik denk soms aan de mensen die in Nederland rondlopen met verzorgingsmateriaal. Dat moeten er heel veel zijn – en niet alleen stomadragers. Hun gun ik dat ze rustig naar een openbare plek kunnen, zonder zich zorgen te hoeven maken over waar zij hun afval moeten laten.

Een half jaar nadat ik besloot in actie te komen, kreeg een mannelijk familielid van mij te maken met blaasproblemen. Vanaf dat moment voelde ik nog meer motivatie. Hij moet zich een aantal keren per dag katheteriseren. Van dichtbij maakte ik mee hoe lastig het is om dit in een openbare gelegenheid te doen zonder prullenbak.

De enige oplossing is dan om het afval in de binnenzak van zijn colbert te stoppen. Daar voelt hij zich natuurlijk erg ongelukkig bij. Anderen spoelen het misschien door het toilet, waardoor het verstopt raakt. Dat kan een fikse loodgietersrekening opleveren en daar zit een eigenaar toch ook niet op te wachten?’

Aan het denken

‘Mijn man en ik gaan regelmatig uit eten. Als ik in restaurants over het gebrek aan afvalbakken op het herentoilet begin, zeggen managers meestal dat ik helemaal gelijk heb. Ze hebben er gewoonweg niet over nagedacht. Dus besloot ik de Nederlandse Stomavereniging te benaderen. Inmiddels is de kaartenactie, die vier jaar geleden ook al is gehouden, weer terug. Door een kaartje te overhandigen, willen we mensen aan het denken zetten over die afvalbakken.

Ook heb ik een brief geschreven naar de ondernemingsorganisatie Koninklijke Horeca Nederland. Ik kreeg een bericht terug waarin stond dat ze aangesloten leden erop zouden attenderen. Dwingen tot het plaatsen van prullenbakken konden ze hen niet. Dat begrijp ik natuurlijk ook wel. Dat bericht ontving ik begin 2011, maar tot nu toe heb ik nog steeds niets in het magazine van Horeca Nederland zien staan. Daar ga ik binnenkort misschien wel weer achteraan.

Ik heb mezelf meer doelen gesteld: ik wil er heel graag voor zorgen dat dit verhaal bij omroep MAX wordt verteld en in een landelijke krant. Zelf wil ik niet in beeld komen, liever niet. Maar als een man nu eens kan vertellen wat het voor hém betekent als er geen plek is voor zijn verzorgingsmateriaal, dan denk ik dat we veel bewustwording kunnen creëren.’

‘Ik kom wel eens mensen tegen die niet begrijpen waarom mijn toiletbezoek iets langer kan duren. Mijn dochter en ik gingen laatst naar een festival in Noord-Brabant. Vlak voordat Guus Meeuwis optrad, gingen veel mensen nog snel naar de wc. Bij mij duurde het, vanwege de verzorging, wat langer dan gemiddeld. Een paar meiden hadden geen geduld en begonnen aan de wc-deur, van zo’n mobiel toilet, te rammelen.

Toen ik klaar was heb ik ze uitgelegd waarom het mij zo veel tijd kostte: dat sommige mensen medische verzorging nodig hebben, in mijn geval een stoma. Eén van de meiden bood zachtjes haar excuses aan, maar van de anderen kwam geen reactie. Dat vind ik niet erg. Ik begrijp heel goed dat ze nog nooit over zo iets hadden nagedacht. Toch hoop ik dat ik, door het uit te leggen, weer een klein beetje meer begrip heb kunnen creëren.’ ●

Aanzwellende aandacht voor openbare toiletten

Volgens Anne Braakman, directeur van de Nederlandse Stomavereniging, komt de actie van Ine Fredrix op een goed moment. ‘De aandacht voor toiletten in de openbare ruimte zwelt aan. Zo wordt er door verschillende patiëntenverenigingen en zelfs beroepsgroepen actie gevoerd tegen het ontbreken van wc’s in treinen.’

Al langer is bekend dat de nieuwste generatie treinen van de Nederlandse Spoorwegen, de Sprinter, geen toiletten bevat. Minister Schultz (Infrastructuur en Milieu) heeft begin april 2011 toegezegd dat in alle treinen die vanaf 2015 besteld worden een toilet aanwezig is. Per 2025 is dit het geval in alle treinen.

Gelderland

Op provinciaal niveau wordt er actie gevoerd tegen de bestelde nieuwe treinen van Arriva. Die gaan in december 2012 toiletloos rijden op bepaalde trajecten in Gelderland. Ook de Nederlandse Stomavereniging en Vereniging van Urologen steunde afgelopen september de actie van onder andere de politieke partijen SP en 50 PLUS, reizigersorganisatie ROVER en de actiegroep Treinen met Toilet. Zij willen dat die voorziening alsnog wordt ingebouwd.

Uit protest ontving Clemens Cornielje, Commissaris van de Koningin in Gelderland, op 28 september drieduizend handtekeningen.

Afvalbakken

Op meer manieren laten mensen steeds luider hun stem horen om goede openbare sanitaire voorzieningen te regelen. ‘Neem mevrouw Fredrix, dankzij haar strijden we opnieuw voor afvalbakken mét deksel erop in de herentoiletten’, zegt Anne Braakman. ‘Sinds zij de ondernemersorganisatie Koninklijke Horeca Nederland heeft aangeschreven houden we er samen de vinger aan de pols. Hopelijk attendeert die organisatie binnenkort haar leden op het belang van schone toiletten die voorzien zijn van afvalbakken, goede verlichting en praktische fonteintjes.’

2theloo

De tendens om schone toiletten aan te bieden is ook zichtbaar in de oprichting van 2theloo. Die organisatie realiseert op drukke locaties (in bijvoorbeeld Amsterdam en Utrecht) “toiletwinkels”. ‘Al is er nog een minpuntje, zegt Anne Braakman. ‘Weliswaar zijn in verschillende ruimtes afvalbakjes geplaatst, maar níet in het herentoilet. We gaan dit bespreken met 2theloo.’

Actieve leden

Hoe meer aandacht mensen vragen voor toiletten in de openbare ruimte, des te groter is de kans dat er in de samenleving een ommezwaai kan plaatsvinden. Directeur Anne Braakman is daarom blij met ieder persoonlijk initiatief.

Behalve Ine Fredrix is ook Jan Schenkel actief. Hij wees het personeel van nationaal museum Paleis het Loo in Apeldoorn erop dat afvalbakken in de herentoiletten ontbraken. Kort erna ontving hij een mailtje dat dit probleem inmiddels is verholpen. ‘Zijn initiatief is beloond’, stelt Anne Braakman tevreden vast.

Bezoekers van het Toon Hermanshuis in Maastricht verrichtten op kleine schaal ook onderzoek in naburige herentoiletten. Bleek dat er een afvalbak ontbrak, dan werd de eigenaar hierover benaderd. Hun reacties liet zich vaak raden: ‘Ik heb er nooit bij stil gestaan, maar ik ga er zeker één plaatsen.’ Verder constateert Henk de Vos uit Voorburg dat veel toiletten met automatische verlichting functioneren. ‘Erg lastig als het licht uitgaat en het lichtknopje blijkt in de voorhal te zijn bevestigd.’ Op zijn verzoek zal de Nederlandse Stomavereniging ook dit punt aankaarten bij de ondernemersorganisatie Koninklijke Horeca Nederland.